

GÁLATAS

Pabloou Galaciapienag hẽsap p'ã deep̄itarr

K'aíu p'ãjī maimua chijā k'ɻɻn hat'eeta p'ãjī. Galacia durr iglesia naajim haajem, hich Pablooucha Cristoou maach peerd₳ haaujem hiek jaaut'urwi häu hæk'atarr k'ɻɻn. Mak'ɻɻn iglesia hee chi hæk'a durrum k'ɻɻnagta m₳g carta p'ãjim haajem, Pabloou. Galaciapien chan judionaan k'aba griegonaan hajim haajem. Mak'ɻɻnagta Pabloou Hẽwandam hiek jaau simua hamag, "Pārau häba Cristo hiekta t'ãraucha hæk'am₳n chadcha Hẽwandamau pãar pekau chugpaawi warrjā hich mag pekau chuk'u wẽnarrarrjö pãar hirua hich haar hauju hayaa hap̄ijugui" ha jaaujim han₳m.

Pari magtarrta hi hẽudee deeum k'ɻɻn bẽewi, "Cristo hiek hæk'a n₳m k'ɻɻnaun judionaan k'aba hawiajā hichiita Hẽwandam dau na hajap'a naagan mehëujā p'ɻrbichpiju haai n₳m" ha jaaujeejim hanaabá. Mama magpajā k'aba, hich Pablo higwiajā, "Hí chan chadcha Jesuucha hich hi jaaumk'ir jar hautarr k'abamta jãg n₳rr₳m" haajeejim haajem hich mak'ɻɻnau.

K'an jawaag hajī. Mag hich hichaaur sëuk'a nem jaau wẽnarr₳m hich Pabloou hûr hat'aawai, chi hæk'a n₳m k'ɻɻnagta k'ir mor chigpai jõoirau, "Hamau jaau n₳mjö mag Moiseeu ley p'ã p₳atarr gaai jaau sim hipierraas n₳muata maadéu dich pekau chugpaaju hæk'a n₳m k'ai, magan Cristoon parta maach kõit pakuls gaai dau

hap'la meejiebma” hajim hanla (5:2). Magta warag jöoi meeuk'abaadëwi Galaciapienag mla g hësap p'ajim hanaabá, hag gaai hamag hiek k'egk'a hiek'amamua, “K'ant'eeta jäg sii sëuk'a nem jaau wënlrram k'lanag hädrraa pääch k'ügurpi nala” ha jaaupäaig. Mag, tag maglam k'lan hiek hürpiba jaaupäijim haajem, jöoirau. Pabloowan chi hæk'a durrarr k'lan mag maestronaan hanlanta sëuk'a nem jaau wënlrram gaaimua hamachdëu nacha hæk'atarr hiek hisegtarr k'landamjä t'umaa deeu Jesús hiek chaar heeta wënlrrapim k'osi sëejim.

Salud

¹ Jägpai na keena? Mala Pabloou hõrau jar hautarrjä k'aba hich Jesucristoouchata hich p'iriu hautarr Jöoi däimua jar hautarr, hajapcharan hich Haai däimua jar hautarr wounma. ² Muata hermanonaan maliguim k'lan däimua pärag mla g hësap p'ä deepäi chiram, Galacia durr iglesia nñnidam heem k'lanag. ³ Päär kõit Hëwandamag jéeu chiraajem, hichdëuta maach Pör Jesucristo däimua häu därrcha päär heeg hoowi päär k'öinaa p'ë wai naamk'ir. ⁴ Pärau k'ap'la nala, Jesucristo k'urau k'abamuan maachin hagt'a maach pekau heeta wënlrraajeek'am. Mamla magba maach Hëwandam hanaa maach Hayau hichdëu k'irju wai sñerrjö Jesucristoouta häu hädrraa hich t'öopijim maach kõit, magbarmua pekau jua heemua maach peerdla hawaag. ⁵ Hëwandamau mag Cristo päwi häu peerdaju hayaal nala paar häu hajim hanaa t'umaam k'lanagta hich mag hi hajaug tö hiek'apim k'osi chiram.

Deeum hiek maach peerd^λajem chan tag chuk'um

6 Keena, m^λ gaai masi chir^λm chadcha, Cristooujā pāar k'ōsi harr gaaimua Hēwandamau hich hiek hēk'amk'ir t'ärk'a hautarrta, hagt'a pōmcha k'aba n^λm hee deeu pāach garmuata hi hisegamjö jūrr marau pāachig jaautarr hichaaur jaau n^λmta maach peerd^λajem hiek hawi hag higarta t'eerbagk'aag hēk'a n^λm han^λm hūr chiraawai. Pārau jāgbajupii chirajim.

7 Mam^λ m^λ hiek hūrbat: deeum hiek maach peerd^λajem chan tag chuk'um; pārag jāg nem jaau wēn^λrr^λm k'λλnaun sīi warag pārau hēk'ajujā k'augba hapijuuta hēk'a wēn^λrr^λm k'abahab, mag^λm gaaimua Cristoou chadcha maach peerd^λ haaujem hiekta jūrr hag heyaa jā k'aba parhoob hamachdēu jaaum haig jawaag. **8** Ya magbaadēm chan nem hajap k'abata haadēju. Mam^λ hābmua k'āijā pārag maach peerd^λajem hiek jaau sim han^λmta nacha m^λig maachdēu pārag jaauchētarjö k'aba k'letta jaau sim wounan, magan hichiita Hēwandam juu machag hāwatab k'aba hāwatju. M^λchdēu wa Hēwandam chog hāb hāgt'armua bēewia k'āijā mag hag hiek chaar k'abamta jaaum^λn, magan Hēwandamau hichiita ham gaai mas hab k'aba mas haju. **9** Cha m^λchdēu jaau chir^λmjö p^λaba mua deeu mag chir^λm: Hābmua k'āijā maach peerd^λajem hiek jaau sim han^λmta m^λig nacha maachdēu pārag hūrpitarr chaaurta jaauju hat'een, jerrba Hēwandam juu machag hāwatab k'aba hāwatju. **10** Mua mag chir^λm haig chan hōragta m^λch hēugar hajap'a hig hiy^λl hamk'ir k'aba, Hēwandamagta m^λchdēu nem wau

chir^{am} higwia chadcha hāu sim hapiju hēk'aajem; sīi hōrag m^{ach} hajap'a hoomk'īrpaita m^a mag chit^{am} hak'iin, ya Cristo chogjā k'aba chirak'am.

Pabloou Hēwandamau hich j^{ar} hautarr jaautarr

¹¹ Hermanonaan, chadcha k'ap'^a habat cha mua pāachig jaau chir^{am}: M^{ag} maach peerd^{la}jem hiek cha mua jaau chit^{am} chan sīi m^{al}ig heegar maachjöpaim k'^{ll}n k'īrjug k'abam. ¹² M^{ag} hiek chan hōrau m^{al}r^{ag} jaautarrjā k'aba wa m^{ach} garmua k'^āijā deeum k'^{ll}n d^{ai} k'augtarrjā k'abam. M^{ag} hiek'an hich Jesucristoou m^{al}chigcha jaautarräu.

¹³ Pārag k'ap hamk'īir jaauk'im; tale pārau hūurjeejim warrgar mua nem waaujerr: Warrgar sīi maach jōoin judionaan hiigta hee chitaawai m^{ag} Cristo hiek hāk'a durrum k'^{ll}n dau haugjā k'augba chadcha mua ham hēudee hēk'aajeejim. ¹⁴ Har maach pör hagdaujō bāautarr k'^{ll}n happain m^{al}chd^ēuta ham k'^āaijā hārcha maach jōoin hi k'apcha chirajim, m^{al}chd^ēuta ham k'^āaijā hajapcha hārk'aajerr haawai. ¹⁵ Mam^a hagt'a t'aabajā t'aababa chir^{aw}e Hēwandamau hich hat'ee m^a j^{ar} hauju k'īrju wai sīerr haawai, mag chitarr hāba, hāu hich garmua m^a heeg hoowi ¹⁶ k'^āai hāb m^{al}r^{ag} hich Hiewaa k'augpijim, judionaan k'abam k'^{ll}n heem magwe hichd^ēu hōor peerd^a haaujem hiekta jaau p'^{ll}ard^a chitamk'īir. Mag m^{al}chig jaaupibaawaijā mua hiwiir hābam^{al}gjā jēeba, ¹⁷ ni Jerusalenag mawia m^a nawe hich Jesuucha hagjō hich hi jaaumk'īir j^{ar} hauwi hich dāicha wēn^{ll}rraajerr k'^{ll}nagjā mua jāga jaauju

haai chirá ha jéwaanjā mabajim. Magju k'ääi maig-pai chiraba, warag Arabiaag mawia, mam chiraa hawiata deeu Damascoog majim.

¹⁸ Mag Hēwandamaau mārlag hich Hiewaa k'augpitarr k'ur año t'ärjup naata Jerusalenag majim Pedro däi hoog; maig mā seman numpai chirajim hi däi. ¹⁹ Hich maagwai maach Pör Jesúus heeum Santiago happaita mua hoojim; pari tagam k'ān hagjö hich Jesuucha hich hi jaaumk'ir jär hautarr k'ān chan mua hābjā hoobajim. Magtarr haawai mua chan deeum k'ānnau māchig jaautarrta k'augwi jauba, hich Hēwandamaucha k'augpitarrta jaau chiram. ²⁰ Cha mua pārag māg hēsap gaai jaau chiram chadchata mua jaau chiram Hēwandam dak'ir; hichdēujā k'ap' sim mā sëuk'aba chiram.

²¹ Mag Jerusalén hudt'urtarr k'urta deeu māch durr Ciliciaag mawi Siria durrjā hudt'urjim. ²² Pari maagwai chan Judea durr iglesia nānīidam heem hermanonaanau chan hagt'a k'ircha chan bālrjā mā k'augba naajim, ham heejā maba chirarr haawai. ²³ Sī hamau hūurwai ham k'aibag wawaag māchdēujā ham hēudee hēk'aajerrta hīsin warag māchdēupata maach peerdāajem hiek jaau chitam hanam hūurjeejim haajem, māchdēujā magam hiek warre hōrag hisegpi jauba haajerrjō. ²⁴ Pari hamachdēu mag hūr nām gaaimua warag Hēwandamagta häu hajim haajeejim haajem.

2

*Tagam apostolnaanaujā Pablo hiek jāgaagaa
hūrtarr*

¹ Maimua magtarr k'ur catorce añonaata deeu hūwaai Jerusalenag majim Bernabé däi; mag mäch mam däi Tito harrjim. ² Mag mλ marran, hich Hēwandamau mλrλg maju haai chirλm habaawaita majim. Maimua ya Jerusalén barwi iglesia hee chi pörnaan däi maach happai biirdλ nλm haigta mua jūrr hamag jaaubaadëjim judionaan k'abam k'λλnag maach peerdλajem hiek mächdëu jaaujem. Mua hamag jaaujim, mächdëu nem jaau chitλm k'ap hamk'ir, magba hak'iin mua nem jaau chitλm k'augbam gaaimua mäch higar k'aba k'āijā habaawai mächdëu nawe jaautarr maimua hewag jaaubarmjā hisegju hawi. ³ Pari Jerusalenpie jöoin chi pörnaanau hūurwai mua nem jaau chirλm chadcha hag heyaa sīerr haawai, Tito judío k'aba sim mλ däi nλrrarrijā maach meeunau haajemjö mehëu t'λλrāiju haai simjā habajierram. ⁴ Mua hamag jaaujim, jāga hāaur k'λλn hermanonaan hanλmjā sīi sēuk'a nλrrjēemta hamach k'augbajupii hawi maach haig bēejī, jūrr hamachdëuta mλ hichaaur pāarjö judionaan k'abam k'λλnaujā Cristo hiek hāk'a nλm däi maar jöoin hiita hārk'aju haai nλm ha jawaag. Mamλ mua hoowai mag maar jöoin hiita hλdλraa mag hārk'api jaautarr hamuan, warag pāach chi hāk'a durrum k'λλnta mag maar jöoin hiiu preson-aanjö wai sīsik'am ha chirajim, pōd chi höbéraajā k'augba. ⁵ Magua mua chi pörnaanag jaau chirajim mag mehëu t'λabichpi nλmuwa wa tagam ley maar jöoin dēn hārk'a nλmuwa chan maach peerdλba haajem. Magua maach peerdλajem hiekta pārag hich mag pāach hee wai naapim k'ōsi narr haawai, magta mag sēuk'a nλrrjēe harr k'λλnau mam-

agk'amjā bñlrjā maadëu hamag maach hñdñr
deeba, jñrr chik'am hipeer hahaujii hawi, maach
garmuata pödpñjim ha chirajim.

⁶ Mam₮ mua mag jaautarr hñrwi mag Jerusalen-pien chi hñk'a nñm k'ñn hee jöoin hamach pörk'a wai nñm k'ñnnaujä bñlrjä mñrg, "Pua magta haju haai simjä" habajierram, mua jaautarr t'um hñu hamach jñgaagaata jaautarr haawai. (Pari Hñwandam dau naan maachin t'um hagdaujöpai t'ñnñm haawai hamach Cristo dñicha wëñrrajim hawi chi pörnaank'a naawiajä m₮ gaai mas k'aba sim.) ⁷ Hamach garmuata mñrg nem jaauju k'ñai, warag hamach paarmua, hich Hñwandamauta judionaan k'abam k'ñnnagjä hichdëu maach peerd₮ haaujem hiek jaaumk'ir mñrg jaau wai sim hanaajim, hich jäg Pedroogjä hichdëuta judionaanag hich hiek jaaumk'ir jaau wai simjö. ⁸ Mag Pedroog hich hiek jaaumk'ir pñiwi judionaan pöm hich hiek hñk'api hautarr hag Hñwandamaupaita mñjä hñchab judionaan k'abam k'ñn hee hich hi jaaujemk'a pñibajieb, ham heejä hagjö hñor pöm hich hiek hñk'api hawaag.

⁹ Mag hich Hñwandamauta m₮ dñi mag sñewaita Pedroou Santiago dñimua Juanaupa hamachta chi hñk'a durrum k'ñn hee chadcha chi pörk'a nñm k'ñnnaujä chadcha hich Hñwandamauta hñu mñrgjä magamk'ir hich jua t'eeg deejim hanaajim warag. Magnaa chadcha hñbam p'idag p'idk'a nñm gaaimua hñba k'apeenk'a nñm hanñmua m₮ dñi jua joot'ñwi Bernabé dñijä jua joot'ñnaa warag maar k'ir honee hiek'amajierram, judionaan k'abam k'ñn hee hich mag jaaumk'ir. Maagwai hamaujä hich hagjö warag judionaanag

jaau n̄lisiju hajieram. **10** Hāba marag k'īir hok'oopiba jaaumjō jaautarran, hermanonaan hee dau hap'ɻɻm k'ɻɻndamau nem hig n̄lmjā sīi hamag hoobamjō hapibata jaaujim. Mamɻ hamau mag jaauba harr hak'iinjā, jāgɻm haiguin mɻɻn hichiita hich magta chitɻm.

Pabloou hichdēu Pedroog hiek'atarr jaautarr

11 Pari magtarra hich Pedro Antioquía p'öbör hee barimaawai, hirua nem wau sim häu k'abata s̄ejim; magua chadcha mua warre hichig k'īircha hiek'ajim. **12** K'ani mua hoowai warran, hermanonaan judionaan k'abam k'ɻɻn d̄ijā häu hāba t'ach k'oojeejim; pari mamagk'arrta hōor Santiago higar narr k'ɻɻn Jerusalenmua bardatk'abaimaawai, ham k'a hogdwi tag ham d̄ijā t'ach k'öba haadējim, mag hamachdēuta hamach jōoin hi hajapcha h̄lark'aajem hanarr k'ɻɻnau hich jaauju k'īirjuwi. **13** Pedro magbaadēm hoowi haig hagjö judionaan chi h̄k'a durrarr k'ɻɻnaujā hich hagjöta hap'öbaadējim hamach k'apeen judionaan k'abam k'ɻɻn d̄i, Cristo higar n̄lisiewai tag hamach jōoin ley gaai jaau simjö habaju k'ap'ɻ narrta. Mamɻ mak'ɻɻnpai k'aba, hajapcharan hich Bernabépata d̄i hag hee burrjim, warm k'ɻɻn hoowi. **14** Mag m̄achdēu hoowai maach peerdwiag hiek gaai wēn̄rrapi jaau simjö k'aba haadēm hoobaawaita chadcha hōor k'apanag dak'īir hiek'amamua mua Pedroog mag chirajim: “Pɻ, judiok'a simta d̄errāɻ pua maach jōoin hijā h̄lark'aba sim. Pachjā mag simta, ɯjāgwi magan h̄ista deeu pua warramjō magɻm ley h̄lark'a sī?” ha chirajim. Magnaa mua hirig,

“¿Pua chan k'augba s̄ieb” ha chirajim, “p̄achdēu jāg simua warm k'ʌn judionaan k'abam k'ʌnagjā maach meeun dēnjōta magam ley hʌrk'api jaau sim?”

Judionaan hawiajā hāba Cristo hiek hāk'a nám gaaimuata peerdə nám

¹⁵ Maran chadcha bi heewe judionaank'a naawai hich Hēwandamau ley deetarrjā wai nám. Magua maar chan chadcha s̄ii Hēwandam k'augbam k'ʌnjo parhoob nem waaujem k'ʌn k'abam. ¹⁶ Mag naab mamə h̄isin ya marau k'ap'ə nám h̄ichab, mag s̄ii Moiseeu ley p'ā p̄atarr hʌrk'a nám gaaimuapai chan pōd hābjā kulp chuk'u sim haju k'abam. Hāba Cristo hiek t'āraucha hāk'a nám gaaimuata chadcha kulp chuk'u haajem. Maguata maachdēujā h̄ichab Jesucristo hiekta hāk'a nám, mag nám gaaimuata mag kulp chuk'u n̄isieg. ¹⁷ Mamə hāba Cristo hiekpai hāk'awi maach jöoin hiita hisegk'iin, s̄ii ley chuk'u haawai parhooba nem waaujem k'ʌn d̄i hāba n̄isiju, b̄l̄rjā Hēwandam chaain haju k'aba. Chadcha ham dēnjō k'aigba nem wawaag k'abam mamə mag hak'iin, ¿hābmua k'āijā Cristoou hich hiekpaita hāk'api simua maachig pekauta waipi sim habaju k'ai, Hēwandamau maach jöoinag ley deetarrta hisegpi s̄iewai? Mag haju haai s̄ieb mamə mag k'abam. Hichiita mag ley gaai jaau simjō Hēwandam dau na hajap'a wēnrraju haai nám. Magua mag Cristoog dich peerdə haupim k'ōchgauta mag ley dich jöoin hi hisegk'iinjā, k'aigba k'aba sim. ¹⁸ Magju k'āai, mua hōrag məch paarmua maach judionaan ley

hʌl̥rk'apiba jaaujerrta hewag pawi deeu hūwaai jāg ley hʌl̥rk'a nʌmuata maachin häu peerdʌajem hawi hag gaai jaau simjö t'umaa hʌl̥rk'ak'iin, magan mʌchdëuta mag ley k'aigba jaaubarm, chadcha maach peerdʌ hawaag chan serbiiba simta mag jaau chiraawai. ¹⁹ ¿K'an jāgwi mua mag chirá? Warran chadcha jāg ley hajap'a hʌl̥rk'a chitʌmuata häu peerdju hawi parta t'umaa hajap'a hʌl̥rk'aju hēk'ajerr haawaima. Mamʌ magʌm gaaimua chan Hēwandamau mʌch haubaju k'aug hautarr haigmua warre tag magʌm leijā hʌl̥rk'aba, hāba Cristo hiekpaita hāk'a chirsijim, chadcha hich Hēwandamau k'ōsimjöta nem wau chitaag. ²⁰ Maguata nem k'aigbam wawaagan mʌn nawe Cristo t'ōo naawai hi dāi hāba pakuls gaai t'ōrrjöta chirʌm, magʌm ley hʌl̥rk'a nʌmuata tag mʌch peerdʌjujā k'īirjuba. Pari tag warramjö mag k'īirjuba chirʌmʌn mʌch k'īraupai k'aba, Cristo mʌ t'āar hee sim hag juapaauta mʌrʌg magpi sim. Maguata Hēwandamau k'ōsimjö wawaag hich Hiewaa Cristooou mʌchig juapá deeju k'īirju chirʌmuata nem wau chitʌm, chadcha hichdëuta hich garmua mʌ k'ōsi hawi mʌ kōitjā hichta t'ōopitarr haawai. ²¹ Mʌ chan har ley hʌl̥rk'a nʌmta hajapcha sim hawi Cristoon parta meejim ha hiek'ajem k'ʌn k'aba chirʌm. Chadcha maach jōoin judionaan ley hʌl̥rk'a nʌmuata Hēwandam dau na tag maach kulp chuk'u hapiejem hak'iin, k'ant'ee Cristo maach kōit meek'amma.

3

K'an gaaimuata Hēwandam Hak'aar haaujē

¹ Galaciapien, pāarta chadcha k'īirjugjā chuk'uta nłmá. Pārag k'abá warre marau Cristo maach kōit pakuls gaai meetarrjā dawaa pāach daúachata hoo nłmjö jaaumajima. Magtarrta Ɂjāgwi hłdłraata parhoobam k'łłnag pāach k'ūgurpijerrá? ² Mua pārag jēeu hook'im, pari jūrran mλ hiek häl'abat keen: Pārau Hēwandam Hak'aar jua t'eeg pāach gaai haauwai, ɁMoiseeu ley p'ä płatarr hłłrk'a nłm gaaimuata haujierrá, wa maach peerdlajem hiek marau pāachig jaautarr hūrwiata haujierráwa? ³ Chadcha pāar k'īirjug wai naak'iin, Ɂwarrcha häl'k'a p'öbaadeewaijā hich Hēwandam Hak'arauta pārag Cristo hiek häl'apibají? Magtarrta Ɂjāgwi hīs mag Hak'aar hisegamjö pāach juapaaupai sīi mag ley hłłrk'a nłmuata pāach hajaug paaju hēk'a nλ? ⁴ Magan warr pāachdēu häl'aaawaijā, Ɂparta maach peerdlajem hiek häl'anaa Hēwandam Hak'aarjā haujierrab? ¡Häl'abam! ⁵ Magan jāg Hēwandamau hich juapá deetarrau pāach hee mor masim k'łłnpa dau daau monaaupräräi haawaijā, Ɂpāragan jāgłmłn mag ley hłłrk'a nłm gaaimuapá? ɁK'an gaaimuajöö sī pārau k'īirjuawai? Jāg nłm chan magłm ley hłłrk'a naawai k'aba, warr pāachdēu maach peerdlajem hiek hūrwia häl'atarr gaaimuata jāg nłm.

⁶ Pārau mag häl'amap'a nłm k'ai hūrbat, jāgají warrjā Hēwandamau jöoi Abrán k'ararr däi. Hēwandamau hichig hich däi magta haju habaawai Abranau chadcha häl'ajim haajem. Mag häl'abaawai häu Hēwandamau hi k'aibag hisegpäräi warre kulp chuk'u hapłijim hanaabá. ⁷ Magtarr haawai pāadë k'īirjubat: Hīs hewag

pawiajā har chadcha Abrán chaain han_λm k'_{λλ}nan, hich jöoi k'itarrjö Hēwandam hiek hāk'am k'_ōsi hāk'a n_λm k'_{λλ}nta hi chaainau. ⁸ Hēwandam hiek p'_ã sim gaai hīs hewagam k'_{λλ}n higwiajā pāarjö judionaan k'abam k'_{λλ}nra maach peerd_λajem hiek hāk'abaawai Hēwandamau hamjā hauju ha sim. Mag maach hich haar hauju higwi jöoi Abranag, “Mag jēb gaai durrpierram k'_{λλ}nta p_λ gaaimua hāu wēn_{λrrajugui}” hajim hich Hēwandamau. ⁹ Magtarr haawaita hīs hewagjā chadcha hāk'a n_λm k'_{λλ}nan Hēwandamau hich jāg Abrán dāijā hajap'a harrjö ham dāijā hich hagjō haju, hirua hāk'atarrjö hāk'a naawai.

¹⁰ Pari magba har Moiseeu ley p'_ã p_λatarr hārk'a n_{λmuata} hamach peerd_λju hawi hāba haata hig n_λm k'_{λλ}nan, ya Hēwandamau k'aibag waujuuta n_λm, mag leíu jaau sim t'um pōd hārk'a hauba n_{λmta} hāba haata hig naawai. Hēwandamau hichdēu ley deetarr gaai jaauwai, mag leita hārk'aju k'ai warre t'umaata hārk'api sim; magbam_λn hichiita hi juu hāwatab k'aba hāwatju ha p'_ã sim. ¹¹ Hichdēucha mag jaau s̄iewai merag chuk'uta sim, s̄ii mag ley hārk'a n_{λmuapai} chan ni hābjā Hēwandam dau na kulp chuk'u k'aba sim, Hēwandamau hich hiek gaai jaauwai “Hāba hich hiek hāk'a n_λm k'_{λλ}nra paita hajaug paap_λiwi hich haar haaujem” ha jaau s̄iewai. ¹² Pari Moiseeg ley deetarr gaai chan magba, s̄iita warag Hēwandamag hich haar dich haupiegan mag ley gaai jaau sim t'umaa hajap'ata hārk'aju haai n_λm ha sim. Pari chadcha mag hajap'a ley hārk'a n_{λmuapaita} Hēwandam haar hōbēr wēn_{λrraju} hak'iin, ni hābjā hi haar hōbērba haajeek'am, hābmuajā pōd t'um

hʌʌrk'a hauba haajeewai. ¹³ Mag ley gaaimua maach t'umaam k'ʌʌnta Hēwandamaau k'aibag wauju k'ʌʌnk'a t'ʌnarrta, Cristoou jūrr maach k'aigpér hauwi maach kōit hʌdʌraa pakuls gaai hich meerppijim. Magtarr haawai Hēwandam hiek gaai jaau simjö, “Har t'ōonaa pa gaaita jiirjop nʌm k'ʌʌnan hich Hēwandamaucha dau hāauk'awi juau hōrag hoomk'īrta mag jiirjoppibarm” ha p'ā s̄iewai, maadēu k'ap'ʌ haju haai nʌm, maachta Hēwandam d̄ai hiekk'ōr paar narrta maach pekau t'um jūrr Cristoou hich gaaita paa haujim, magbarmua maach kōit hich gaaita Hēwandamag juu k'ʌaba deemk'īr. ¹⁴ Mag Cristoou hāu maach k'aigpér hautarran, hich Hēwandamaau maach jōoin Abranag jaautarrjö, mag Cristo maach kōit hich dau hap'ʌ hapitarr hiekta hōk'abaawai judionaan k'abam k'ʌʌnagpa Hēwandamaau hich Hak'aar deeju hatarrjā chadcha haumk'īr hajim.

¿K'ant'ee ley serbii sī?

¹⁵ Cristo gaaimua k'odamnaan, pārag k'apcha hamk'īr ejemplo deek'im: M̄l̄ig heegar hawiajā dich k'apeen d̄ai hiek deewi dich nem wauju hēsap gaai hajap'a p'ānaa dich t'ärjā firmaa s̄iubarm chan nassi pawiajā pōd hābmuajā hich happai deeum hiek hag gaai p'āju k'aba, ni bʌchk'unjā borraaju k'aba, chadcha hich hag gaai jaau simjöta haajem. ¹⁶ Hēwandamaau hich garmua Abranag hiek deewaijā hich magta hajim. Hēwandamaau hich hiek p'ā sim gaai Abrán chaain hewagam k'ʌʌn gaaimuata nem hajap'a haju hajim. Mamʌ mag hi chaain gaaimua hatarran hajapcharan Cristo higwiata mag s̄ejim. ¹⁷ Mua pārag jaaum

hig chirəmən magau: Mag Hēwandam Abrán dāi hiek deewain magta p'ānaa hag gaai hamach nu-miim k'ʌnauta firmaa sīubarmjō hajim. Magtarr haawaita hag k'ur nassi cuatrocientos treinta años pawi ley Moiseeg deewaijā mag leíu nachgarwe Abrán dāi hiek'atarr pōd serbiiba haplībajim. Hirua Abranag hewagam k'ʌn dāijā mag hajap'a haju jaautarr hiek chan k'īir hok'ooba hagt'ata balee sim. ¹⁸ Moiseeg ley p'āk'a deetarr gaaimu-ata Hēwandamau maach peerdʌ haaujeek'iin, magan nacha Abrán dāi hiek deetarrta jūrr serbiiba sīsik'am. Pari magba hich meuk'uucha Abranag hich hiek hāk'a nʌm gaaimuata peerdʌ hauju hatarr haawai chadcha hagt'a hich magta haajem.

¹⁹ Mua k'ap'ʌ chirəm, magbaawai hābmua k'ājjā, magan “¿K'ant'eeta mag Moisés ley serbii simma?” haju. Hajapcharan jāg ley serbii simʌn, hōrau hamachdēu Hēwandamau nem jaau sim chaaur nem wau nʌm gaaimua hamach̄ pekau hee nʌm k'ap hamk'īirta serbii sim. Pari mag ley hag nawe Hēwandamau Abranag Cristo pāiju jaautarr pāi nʌm horapaita serbiiju hajim. Mag lein Hēwandamau hich chognaanagta Moiseeg deep-ibaawai Moiseeu jūrr p'öbör hee t'umaam k'ʌn hat'ee haibēejim. ²⁰ Pari Abrán dāi hiek'aawai chan Moisés dāi hatarrjō sīi hich chognaan gaauta jaaupāiba, warre hichdēuchata jaaujim.

²¹ Pari magbaawai hābmua k'ājjā hīchab, “¿Magan mag Moisés leíu jūrr Hēwandamau mag hewagam k'ʌn dāijā hajap'a haju ha jaautarr chaaur k'īetta jaau sīeb?” haju. Magjā k'abam. Mag hanaa mag leíuta chadcha Hēwandamag maach haupiejem hak'iin, magan sīi mag ley gaai nem jaau sim

wau n^{am}uapaita Hēwandum dau na maach kulp chuk'u naisip haajeek'am. ²² Pari Hēwandamau magta maachig hich hiek gaai jaauba sim. Magta jaauju k'āai maachin t'umaam k'^{ll}anta dich pekau gaaimua Hēwandum d^{ai} hiekk'ōr wai n^{am} ha sim, hichdēu jaautarrjō hich haar hauju hawiajā Jesucristo hiek hāk'a n^{am} k'^{ll}anta mag hauju haai n^{am} ha k'ap hamk'iir.

²³ Hagt'a Cristo bēeba haawain mag leíuta Hēwandum d^{ai} hiekk'ōr wai n^{am}jā k'ap'^l hapiejeejim, hi d^{ai} k'ōinaa hajujā k'augba. Mag narr haawai hāba hi bēejuuta n^l naajim, mag maach peerd^l haujucha pierrwai hi hiek hāk'aag. ²⁴ Hajapcharan maach jöoinag ley deetarrauta Cristoou maach peerd^ljujā k'ap hapijim, chadcha mag Cristo pierrwai t'āraucha hi hiek hāk'a n^{am} gaaimua Hēwandum dau na kulp chuk'u naisimk'iir. ²⁵ Pari mag narrta hīs ya hich Cristocha barchēwi hi hiekcha hāk'a n^{am}siewai ya tag mag ley higba n^{am}. ²⁶ Ya hīsin mag hich Jesucristo hiekta t'āraucha hāk'a n^{am} gaaimua maachin t'umta Hēwandum chaaina. ²⁷ Mag hi chaaink'a n^{am} d^{ai} pōr choo n^{am}ua Cristo d^{aijā} k'odk'anaa hi k'iir t'eg n^{am}, hich Cristo m^lig heegar haawai n^lrraajerrjō wēn^lrraag. ²⁸ Mag naawai ya hīs chan hābmuajā, "M^{ll}n judioou" wa "M^{ll}n chan judío k'abam" hajujā k'aba, ni chik'am chog wa chik'am chog k'abamjā haba, ni "M^{ll}n hemk'ooi haawai h^{ll}i k'āaijā m^lchta hārpai chir^lm" hajujā k'abam. Pāran t'um Cristo dēnk'a naawai hōor hābpaimjōta n^{am}. ²⁹ Mag chadcha pāar Cristo dēnk'a n^{am} k'ai, magan chadchata Abrán chaaina. Mag hi chaain haawai, hich

Hēwandamau hirig hi chaain hewagam k'ʌn däita
hajap'a haju harr haawai, pāar däita chadcha
Hēwandamau hāu haju.

4

¹ Mua pārag jaaum hig chirʌmʌn magta sim:
K'anim nemjö woun rikk'a simua chaai bñrʌn
k'itʌm hābpai wai sim; mag sim meeabaadee
magdamauta hi juagam nem jłaju. Mag hichdëuta
t'um jłajup mamʌ, hagt'a bñrʌn k'itʌm haiguin,
hich hag degam chogjöpai chi jöoinau hichig
nemdam jajaauk'ampierrta wau k'itʌm. ² Sii
chi jöoinauta bāau harrmam däi hirua jłaju
nemjā t'umaa hamach dënjo hajap'a wai nʌm.
Maimua ya chi hayau hich meeju nawe hēsap
gaai jaaau pñatarr hag aña wai sñsiewaita ya
hichig t'ʌsñebapäaiwai hichdëucha k'ap sñsiju;
hajapcharan hajap hich jöoipa sñsiewaima. ³ Maach
mʌg Cristo hiek hāk'a nʌm k'ʌn jñ hich hagjöta
naajim. Warrcha Cristo k'augju naweran sii
parhoobam nem maach jöoin hiita hñrcha k'ñir
pogk'e hñrk'aajeejim, jöoinau chaainag nem
jajaauk'ampierr haajemjö, mʌgʌmuata chadcha
dich peerdʌ haujupii hawi. Pari mag hñrk'a
nʌmuata hich hipierra haawai warag hichta
wounjö maach k'ääi hñrpai sñejim. ⁴ Mamʌ mag
wënʌrrʌn hawi ya Hēwandamau hich Hiewaa
päiju hed haadeewai päwi, Hēwandamk'a sñerrta
maach t'umaam k'ʌn t'aabatarrjö chadcha maar
meeun hñrirau hoowi, bñrʌn bñbaumamua tagam
k'ʌnjö mag Moiseeu ley deetarr hñrk'a k'itʌmua
jöoipajim. ⁵ Pari Hēwandamau mag hi pñitarran,
mag leita wounjö juu t'eeg sñerr heemua maach

hich hiek hăk'a nám k'ɻn peerd₈ haumk'īir hajim; mag hău peerd₈ hat'aawai hich Hēwandamaujā hău maach hich chaaink'a wai s̄simk'īir. ⁶ Mam₈ mag hich chaaink'a n̄isimjā maachig k'ap hamk'īir, hich Hēwandamau jūrr hich Chaai Hak'aarta p̄ijim maach t'āar hee s̄iemk'īir. Mag hi Hak'aar maach t'āar hee simuata maachigjā Hēwandamag Haai hichēpiewai chadcha maadēu Hēwandam maach Haai haajem. ⁷ Magua h̄s p̄aar ya tag mag leita h̄lark'aag k'aba nám; p̄aran h̄sin Hēwandam chaaina. Mag hi chaain haawai mag hatag pawiajā Hēwandamau p̄aar hat'ee nem wai sim j̄lapib k'aba j̄apiju.

*Judionaan ley h̄lark'apimaaugau Pablood chi
hăk'a nám k'ɻn wawitarr*

⁸ Chadcha warr p̄arau Hēwandam k'augba haawain parhoobam nemta hēwandam hawi haglm̄gta hee haajeejim. ⁹ Mam₈ h̄s ya p̄arau Hēwandam chaarta hajap'a k'ap'ɻnaa hich garmuajā p̄aar k'ap'ɻ simta, ḥjāgwi warr p̄ach narrjō deeu hūwai maglm̄ nem maadēu higba s̄i juu t'eegjā chuk'u s̄sidlm̄gta hee haju hēk'aajē? ¹⁰ Maimua ḥk'an jāgwi deeu hūwai warrgarmjō p'iesta hedjā h̄lark'anaa, hedau wahēe nám hedjā jāgnaa, maimua tagam p'iesta aňo gaai waaujerrjā deeu wauju k'īirju n̄? ¹¹ Jāg hoowaita chadcha p̄aar hee Hēwandam hiek jaauwai jāg m̄ch p'it'ur chitarrjā s̄i par hajim haju hök'ō chirajem.

¹² Hermanonaan, m̄lln chadcha Judioou; mag chirab mam₈ ya m̄lln p̄aar meeunjöta chirlm̄, tag m̄ch jöoin leijā h̄lark'aba. Magua muan p̄aragjā m̄chjöta habat ha chirlm̄. Hoob maar

jöoin ley hʌlark'amiet. Mua k'ap'ʌ chirʌm pārau mʌ hiek hūrm k'ōsi hūrju. ¹³ Pārau pāachdēujā k'ap'ʌ nʌm, pāar hee nacha mʌchdēu maach peerdʌajem hiek jaauwimaawai, mor machpawi warag pāar hee chirsierr gaaimuata häu pāragjā jaauwi pārau hūrjierram. ¹⁴ Muan jāg mʌch mor machpawi hap'ʌ chirʌmuata Hēwandam hiek jaau chitʌm hoowi, pārau warag mʌch hisegwi pāach heemua mʌch jarpäiju k'āijā k'īirju chirajim. Pari magjā magba, magju k'āai angel-naan hich Jöoiraucha pāitarrjö wa hich Jesucristota pāach hee barbaimamjö hajierram pārau mʌ dāi. ¹⁵ ¿Chadcha maagwain pāar honee naabají? ¿Mag-tarrrta jāga nʌ hīs? Mua k'ap'ʌ chirʌm, jāagwai maach peerdʌajem hiek mua jaauwi häu pāachdēu hūrtarr paar, henegau pārau pāach dau jēu deebaawai häu mʌ k'īrdam hinaapai k'āijā haju k'ap hamuan, magʌmjā haba pārau chadcha pāach dau k'āijā mʌrlʌg jēu deek'am. ¹⁶ ¿Mag narrta hīs jāga pāar jāg nʌ? Pāachdēu jāg deeum k'ʌnʌn hiekta hāk'aag hēk'a nʌmjā hidēu hāk'apiba mua pāach k'īrcha mʌg hēsap gaai hik'ʌaba mag hiek'a chirʌm hawi, ¿pāach hoomap'a haawaita mag chirʌm haná? Magjā k'abam.

¹⁷ Jāg pārag deeum hiekpa jaau wēnʌrrʌm k'ʌnʌnan chadcha pāar hat'ee wʌrpa t'ʌnʌm, mamʌ mag nʌmʌn ham hödiin jūrr k'īetta k'īirju sīsidʌm. Ham k'īrjugan hamach hiekta pārau hāk'a p'ōbaadeewai tag mʌrlʌgjā hooba jūrr hamachigta hee hapim k'ōsi nʌm. ¹⁸ Mua mag chirʌm chan mag pārag ham dāi k'apeerk'apimap'a haawaijā k'abam. Chadcha pāar dāi hajap'a haagta jāg naak'iin häuma; pari mag pāar dāi

hajap'a hak'iinjā mΛ chukag meerjā hich magta hajupma, jāg sīi mΛ pāar dāi chirΛm dak'īirpai k'aba. ¹⁹ Chaaina, chaain chuk'u chitaawai mΛrΛgan pāarta mΛ chaaina. Magua pāar hat'eyan mΛn hΛli chaai machk'a t'ΛnΛmjö gaai machaaga chiraajem; pārauta Cristo hΛdΛraa pāach gaai t'ierrpapibam haiguin, mΛn hich mΛg pāar k'īirjuau gaai machag chitaju. ²⁰ Pāar dāita hāba jooba chirΛm hak'iin hāucha hak'am, k'īircha haawai hajapcha jaaupāpλig maag; mamΛ maach mΛg warp naawai k'īirju chirΛm jāga haju k'ai. Mua pōd k'augbam pārau k'ani k'īirju nΛm k'ai, hich jāg warr pāach wēnΛrrarrjö wēnΛrraag.

Pabloou Agar Sara dāi hīgk'amamua jaautarr

²¹ Pāar har Moiseeu ley werplarr gaai nem jaaau sim wau nΛmuata pāach peerdΛju hawi hagpierr wau wēnΛrram k'ōsi nΛm k'Λn: ¿Pārau chi ley gaai jaaau sim hajap'a k'ap'Λ nΛmá hagá mag leígt hee haag? ²² Mag leita hāba hΛlark'aju k'īirjuju ham hugua pārag jaauk'im: Mak'Λn libro gaai jaauwai, jōoi Abrán chaain numí wai sīejim haajem: hāb daupeer Agar haajerr hich chogk'a wai sīerr dāím maimua hāb hich chog k'aba hich hΛli chaar Sara dāím. ²³ Mag hich chog dāi hootarr chaairan sīi hich jāg bΛlr habarm gaaimua hΛlin bi hee paajemjö bi hee pawi hootarr hajim haajem. Pari hich hΛli chaar dāi hootarr chan magba, chi Sara hich daupeer gurjā pōd chaai hooba harra hag nawe hich Hēwandamaucha hamag chaai hoopiju jaautarr haawai hich hiek'atarr chadcha hamk'īirta hoopijim hanaabá. ²⁴ Mag hΛlin numí chaain hootarran, hich jāg hΛlinau chaain

numí hootarrjö, Hēwandamaujā biek numí hōor dāi hiek deetarrta jaau sim. Magua mag chi hāli nacha chaai hootarrau, hajapcharan Agarrauma, Sinaí durrsī gaai Hēwandamau Moiseeg ley deetarrta jaau sim. Chi Agarrjā sīi jōoi Abrán chog harr haawai hag chaain hewagam k'ānnjā hich magta chik'am chogk'a nāisijim. Maguata hich hagjö hīchab mag ley gar t'aaba nām k'ānnjā, sīi chik'am chogk'a nāmjö, mag ley hālark'aagpaita t'aaba nām. ²⁵ Mag leíuta hōor sīi hich chognaank'a wai sīewai, chi ley deetarr durrjā Sinaí hanaa Agar haju haai nām, chi Agarrta mag ley hālark'a nāmua hag chognaank'a nām k'ānn hād haawai. Mamā hīs hewagjā judionaanta mag ley hālark'a nāmua hi chognaank'a naawai mag Agar hanām chan Sinaí durrsipai jauba, Jerusalén p'ōbörpata jaau sim, jāata judionaan p'ōbör haawai. ²⁶ Pari Sara sīi Abrán chog k'aba hi hāli chaar harr haawai jāgua jūrr hāgt'arm Jerusalenta jaau sim; hajapcharan maach t'um Cristo hiek hāk'a nām gaaimua hāgt'ar wētju k'ānn hādk'ata höbér sim. Magua hich jāg Sarajā Abrán chog k'aba harrijö, maachjā mag ley hālark'aba nām gaaimua hag chog k'aba nām. ²⁷ Mag Sara maach māg hāk'a wējöm k'ānn hādk'aju higwi Hēwandamau hich hiek gaai p'āpiewai,

“Pānn chadcha chaai hooba hārraawai bālrgjā chaai k'ierr machag k'augba hārrab mamā, hichiita honee habá” hajim.

“Chik'amnau jaai k'echeu hauwi pāch happai hārrab mamā, jāg pāch chogk'a simta pāch jaai dāi sim k'āaijā, pālta hārcha chaain k'apaana hārraju” ha p'āpabaj. (*Is. 54:1*)

28 Hermanonaan, magtarr haawaita Sara hiewaa chaar Isá hag nawe hich Hēwandamaau deeju jaautarrjö, pāarjā hag nawe hich hiiu haawai hich chaaink'a hauju jaautarr k'ɻɻn k'abahab. **29** Pārau k'ap'ɻ nám, mag jaar jöoi Abranaau mag hich chog Agar hanarr däi hamach k'írau chaai hootarr Ismael haajerrau Sara hiewaa Isá hich Hēwandam Hak'arau hoopitarr däi k'ðinää k'aba haajeejim. Magua hīs hewagjā hich hagiöta sim hīchab: judionaan ley hɻrk'aajem k'ɻɻnau maach hich Cristo hiek chaar häk'a nám k'ɻɻnagjā hamach dënjö hɻrk'apiju hēk'aajem. **30** Pari judionaan hawiajā chi mag nám k'ɻɻn chan Hēwandamaau haubaju k'ap hamk'íir ḥk'an ha sī Hēwandam hiek p'ā sim gaai Saraau hiek'atarr higwi? Mag sim:

“Abrán, jāg chaai hich hād däi warre maach haigmua jɻrbapäi” hajim chi Saraau.

“Jā sīi maach chogk'a sim däím chaai haawai jāgua pöd maach chaai däi hāba pɻ juagam nem jłaju k'aba sim.

Mɻ pɻ hɻli chaark'a hɻm däím chaairauta pɻ juagam nem jłaju haai simgui” hajim. (*Gn. 21:10*)

31 Hermanonaan, maguata maach Cristo hiekta häk'a nám k'ɻɻn chan sīi mag ley hɻrk'a námua hag chogk'a wēnrrramk'íirta Hēwandamaau hauba harr haawai, mag sīi Agar Abrán chogk'a sīerr chaainjö k'aba nám; maachin hi chaain hich hɻli chaar däím k'ɻɻnjöta nám.

5

Dich jöoin hiig tag hee hapiba jaautarr

¹ Keena, ya h̄isin Cristoou pāar pāach jöoin hi heemua h̄ēu höbeer hat'aawai hoob tag warramjö haḡm̄gta hee hamiet. Mag pāach jöoin hi heemua hich mag peerd̄ w̄en̄rramk'irta Cristoou pāar höbeer hautarr haawai jāg pāachdēu hi hiek h̄āk'atarr gaaita hich mag hub̄ w̄en̄rrat'ñ. Hoob maar meeun judionaan hiigta pāach hich chogk'apimiet.

² Pari magaagan hajap'a m̄ hiek h̄urbat keena: M̄ Pabloouta pārag mag chir̄m. Pārauta H̄ewandam dau na pāach hajap'a kulp chuk'u paap̄yaag hawi ley gaai jaau sim hipierraa pāach meh̄ejā p'ñrbichpi n̄m k'ai, magan Cristoou maach kōit hich t'ñopitarraupai pōd warre pāach peerd̄ haubam hawiata mag n̄m. ³ Pāadē h̄urbat, deeu pārag p'ñrbba jaau chir̄m: Hābmua k'ñijā mag meh̄eu p'ñrbich n̄muata H̄ewandamag hich haupim hig sim k'ai, magan tagam nem Moiseeu ley p'ā pr̄arr gaai jaau s̄isid̄mjā hichiita t'umaa hajap'a h̄ārk'aju haai sim; mag t'um h̄ārk'a haubam chan hoob H̄ewandamau pāach hauju hamiet. ⁴ Pāar jāg ley h̄ārk'a n̄muata H̄ewandam dau na kulp chuk'u haju h̄ēk'a n̄m k'ñnan, warag pāach garmuata Cristo k'a hisegwi hi b̄x hogd̄naa H̄ewandamau pāach k'ñsi wai s̄ierrjā pāach garmuata hi barp̄a n̄m. ⁵ Pari pāar mag n̄m daumich, maraun chad H̄ewandam Hak'aar gaaimua maimua chadcha Cristo maach kōit meetarr h̄āk'a n̄m gaaimuata H̄ewandam dau najā maach kulp chuk'u naaju k'ap'ñ n̄m. ⁶ ¿Jāgwi mua mag chir̄? Mua mag chir̄m̄n H̄ewandamau hoowai Cristo hiekta h̄āk'a n̄m k'ñnan meh̄eu p'ñrbichba naawiajā t'um hagdaujöpai hoojeewaita mag

chir^{am}. Hiruan mag^{am} nemta wauju k'āai, hāba hich hiekpai hāk'a n^{am} d^{ai} hichjā k'ōsinaa dich k'apeenjā k'a k'ōsita hapiejem.

⁷ Pāachdēu nacha hāk'atarr hiek gaai pāar nem hajaug wētmarrta ⁸jāga jāg maach peerdlajem hiek chaarta hisegwi parhooba nem jaau n^{amta} hāk'am hig n^{ama}? ⁸ Warrcha Hēwandamau pārag hich hiek hāk'api haauwaijā tag pāach jōoin hiig hee hapimaaugauta Cristo gaaimua pārag hich hiek hāk'api hautarr haawai, pāar jāg n^{am} chan hich Hēwandamau k'abam. ⁹ ⁹Pārau hūrba haajē, “Levadura bār^{la} pāitarrjā harin hee t'um haaid^{la}jem” haajem? Hich jāgta naabahab pāar hee jāg chad k'abam hiek jaau wēn^{la}rr^{la}m k'^{la}njā. Ham k'apan k'aba naab mam^a, hamachdēu jāg jaau wēn^{la}rr^{la}mua pāach t'umaam k'^{la}nagta maach peerdlajem hiek hisegpiju hēk'a naabahab. ¹⁰ Hamau jāg naab mam^a, pāraujā m^a dēnjō hāk'a naawai mua k'ap'^a chir^{am} pārau maach Pör Cristo hiek hisegbaju. Pari jāg pāar hidēu k'ajap sīuba wēn^{la}rr^{la}m k'^{la}nnan hichiita Hēwandamau ham gaai mas deeb k'aba mas deeju.

¹¹ Jāg m^ach meeun judionaanaupaijā m^a hēugar sēuk'a jaau n^{amjō} chadcha warramjō hagt'a mua m^ach paarmua mehēujā p'^{la}rbichpi jaau chitak'iin, hamach hipierr warag Cristo hiekjā hāk'anaa mehēujā p'^{la}rbichpi jaauwai, hamau m^a k'aibag wauju hēk'aju k'āai warag hajap'ata m^a hig hiy^{la} haajeek'am. Mag hak'iin Cristo pakuls gaai t'ōotarr hiek jaauwaijā ham gaai mas k'aba haajeek'am. ¹² Maestronaan han^{am} k'^{la}nta k'augab jāg parhoob nem jaaunaa mehēujā p'^{la}rbichpi jaau n^{am} gaaimua hidēu

pāar k'ajap sīuba nʌm k'ʌʌnan, mag bʌchk'unpai p'ʌʌrbichpi jaauju k'āai hamach p'ārrta wir haig hamachdēupai warre japāināa tag pāar molestaaba hak'iin häucha hak'am.

¹³ Hermanonaan, Hēwandamau pārag hich hiek hāk'api haauwaijā tag magʌm pāach jōoin hi hʌʌrk'apieg k'aba, hich hipierraā hamk'īirta pāar hichig t'īrk'a haujim. Magtarr haawai hirua k'ōsim nemen chad pāachdēu waum haig wauju haai nʌm. Mamʌ mag pāachdēu waum haig nem wauju haai nʌm hawi hoob sīi parhoobam k'ōchag pāach k'īirjug hee bēewai hagpierr hamiet. Magju k'āai pāach k'apeenjā hagdaujö k'a k'ōsinaa ham dāi hajap'a hajuuta hēk'abat. ¹⁴ ¿K'an jāgwi mua mag chirā? Moiseeu ley p'ā pʌatarr t'um sīi "Pʌch k'apeenjā daupii habá hich jāg wir haig pʌchdēupai pʌch chig hapimap'a haajemjö" ha sim gaaimuata t'umaa jaau höbér sīewaita mag chirʌm. ¹⁵ Pari pārau mag Hēwandamau Moiseeg jaautarrjö k'aba warag pārau pāach wir haigpajjā chik'am hoomapnaa sīi k'oojem nemjöta haadēp hak'iin, pōm wēnʌrraba pāachdēupaita pāach k'aibag wauju, Cristo gaaimua häu wēnʌrraju harrta sīi parhoobam k'ʌʌnjö naawai.

*Parhoob haju k'āai Hēwandam Hak'aar hipierra
haju haai nʌm*

¹⁶ Keena, magua mua pāar wawí chirʌm, mʌ hiek hūrbat: Pāach hö k'ōchagpierr nem k'aibgamta waum k'ōchk'ak'a haju k'āai, Hēwandam Hak'aarta pāach gaai p'ēsnaa hichdēu pāachig nem jajaauk'amta hagpierr habat. ¹⁷ Nem k'aibgam wauju k'īirjug maach gaai simʌn Hēwandam

Hak'aar maach hee sim däi wërbla gaai nñmjoتا haajem, hãbmua nem waum k'õsim jûrr hãbk'aíu waumap'a haadëp haawai. Mak'ɻan numí mag hihãba k'aba haajem k'ɻan haawai mak'ɻan numiim k'ɻanauta maach chi hãräm k'ɻanagjä hamachdëu k'õsimjöta waupiju hëk'aajem. ¹⁸ Mamä Hëwandam Hak'aragta hñdlraa päächig hichdëu nem waupim k'õsimta jaupinää hi hipierraat nñm chan ya tag mag leijä higba nñm, hich Hëwandam Hak'arauta hichdëu k'ap nem waumk'ir jajaau haju haawai.

¹⁹ Päädë mä sëu hawi hoobat. Merag chuk'u sñejem har sii hamach k'õchagpierr nem waaujem k'ɻan; magäm k'ɻanau mägta haajem: Hamach hõor k'abam däijä k'apes haajem; mag k'apes haawaijä hat'uuchata haajem, pöd hamach k'õchagjä hãwat hauba ya hich magta waau k'aug t'ñaawai. ²⁰ Nem parhoobam nem juau wautarrta hëwandam hawi hagämägpa jëeunaa bënëujä hõor hñlrl't'ñaan k'ɻagjem. Chik'am k'irjä hoomapnaa chik'am däi k'ir bñlnaa hamach k'apeendam hajap'a nñm hoowai magjä k'õchk'aba sñerrjëem. Bñlr habarm gaaimua nem k'õrgnaa nem hinagjöm wawaag haawaijä hamachta garpapa haajem, chik'amnag hinpimaugau. Hamach hidëii haajem k'ɻanpai k'õsinaa jûrr hagjö deeum k'ɻan higar nñm k'ɻan däijä hamachta hñrpai haju k'irju sñerrjëem. ²¹ Jägäm k'ɻanuna chik'am nemdamjä hamach dën hapim k'õssita haajem. Magnaa nag pöm waupläinaa sii k'ëch t'ñlisipnaa t'ach bipõmjä k'ö sñerrjëem. Maimua mag tag hamau nem waumaajem jaumak'iin, nem k'ir k'apaana t'ñnäm. Na mächdëu pärag jaau

chirarrjö hūwaai p̄aabā deeu mag chiram: Cha mua jaau dichdimam nem waaujem k'lan chan Hēwandam durr wētbam.

²² Mag k'āai Hēwandam Hak'aragta hichdēu k'ōsi simjö h̄dlraa pāachig nem jaaupi nāmān chad warag pāar hee hagdaujö pāach k'apeen k'a k'ōsinaa, honee, k'ōinaata wēnrraju. Mag nām dāi hīchab chik'amnau k'āijā dich meeuk'apiju hēk'aawaijā sīi hāwatpārxi haa k'ap'naa, hich hödeg bigaaum k'āndamjā h̄luta wēnrrapim k'ōsi, hōor dāi hö hajap'anaa, dich k'apeenag nem magju habarmjā chadcha dich hiek'atarrjö nem wau wēnrraju. ²³ Magnaa hīchab dichta warm k'āai h̄rpai hajujā k'īrjuba, daumaanaa sīi pāachdēu nem waum k'ōsimaga h̄dlar pāach h̄rpapibaju. Mag hajap'ata nem wau nām k'āan chan leíujā hagam paar k'aibag waupi jaaubam, mag Hēwandam Hak'arau jajaauk'am hipierr nām haig ley gaajjā dich k'apeen dāi hapi simjöta naawai. ²⁴ Cristo dēnk'a nām k'ānan warr hi t'ōo naawaiwe hamach hö k'ōchagpierr nem wauju k'īrjugpata warre hi dāi pakuls gaai meerppāitarrjöta nām, tag magam nem k'aigbam wau nāmua pekau wauba haag. ²⁵ Keena, mag Hēwandam Hak'arauta Cristo gaaimua häu maach Hēwandam dēnk'api wai s̄iewai hichdēu k'ōsimta hidēu warag maachig jajaau hapitarrau.

²⁶ Hoob hiwiir hābmuajā hichta warm k'āan k'āai h̄rpai sim ha k'īrjumiet. Chik'am nemjā dich dēn hapim k'ōsi k'aba, ni magam gaaimuajā hoob dich k'apeen dāita k'īr bān dārdar hamiet.

Hagdaujö dich k'apeen juag hooju haai nām

6

¹ Hermanonaan, pāachdēu hoowai hāb k'āijā Cristo gaaimua maach k'odk'a k'érəm pekau hee buudimam hoobaawai, har chi Hēwandam Hak'arau pāachig nem jajaauk'ampierr haajem k'ʌnau hi k'aigpērbat. Mag deeu hi k'aibag heemua höbeer hauju hēk'a nəm haigjā hit'ū wawimamuata hi wawipetat, deeu hajaug hee sīsimk'īir. Mamə mag pekau hee burr nəm k'ʌn wawiewaijā k'īir k'ap'ə habat, heeu pāachpata dāi hagjö haduk'am. ² Pāach hee hāb k'āijā problema paarpaaawai, warag pekau hee burrm hugua, hoob hirig hoobamjö hamiet. Pārau chadcha hathaba magta ham k'aigpērju hēk'a durrumən, Cristoou dich k'apeen k'a k'ōsi hapitarr haawai chadcha magta nəm.

³ Hāb k'āijā sīi hatcharagaupai hichta warm k'ʌn k'āijā hīrləcha sim ha sim wounan, hichdēupaita hich k'ūgur sim, hich mag hiek'a sim gaaimuapai serbiiba simta mag hiek'a sim merag chuk'u sīewai. ⁴ Magju k'āai chik'amnau nem k'aigba wau nəmta heerpanaa jaauju k'āai, pəchpaita k'īirjubá, chadcha Hēwandamau k'ōsimjöta wau sī ha k'ap haag. Mag hirua k'ōsimjöta nem wau simən chad honee haju hawiajā magəm gaaimuata honee haju haai sim. ⁵ Mua mag dichdēu nem wau nəmta hāu sī wa hāu k'aba sī ha k'ap haju haai nəm ha chirəmən, Hēwandam k'īirp'ee dənʌʌutk'abaimam hedjā chik'amnau nem wautarrta hirua maachig jēeba dichdēu nem wautarrta jēeumaju haawaita mag chirəm.

⁶ Mag maach peerdəajem hiekta bēn dō nəmjö

k'aug nám k'ɻɻnaun hamachdëu nem wai nám heemjā mag hamachig jaau nám k'ɻɻnag deeb k'aba dedee haju haai nám.

⁷ Päächta Hēwandam dau na chi hajapcharam k'ɻɻn hawi hoob wir haig päächdëupai pääch k'ūgurmiet. Mläig maach hagdaujöm k'ɻɻn happain pärau hōor k'ūgurwiajā Hēwandam chan pöd hābmuajā k'ūgur haubam. Pärau k'ap'ɻ nám, maadëu nem jīrwain deeum nemjīir höberba, dichdëu nemjīirtarr k'īrta höbeerjem. ⁸ Hich hagjöta s̄iebabab mläig heegar haawaijā: Maadëuta dichdëu k'ōchagpierr parhooba nem waaujerr k'ai, mag dichdëu nem k'aigbam waaujerraupaita Hēwandamag maach haupibaju. Pari magba Hēwandam Hak'araau k'ōsimjöta hagpierr nem waaujerr k'ai, hich hag Hēwandam Hak'araupaita hīchab hich mag maach hich däicha hāgt'ar wēnɻrapiju. ⁹ Maguata maach chan m̄ag nám haig k'usëuk'a p'ōbaadëm hawi nem hajap'a wauju haai námjā wauba hich mag s̄iuju haai k'aba nám. Jāgwi? Chok'ōgba magta nem hajap'am hap'a wau wēnɻrapiju, Hēwandamau hoowai hichdëu magju hayaa ham hed mag nem waum k'ōsi waaujerr jūrr maach däi hagjö häu haju haawaiima. ¹⁰ Keena, maguata muan pāragan, häuta dich k'apeen juag hooju haai nám haiguin t'umaam k'ɻɻn däita hajap'a haju haai nám ha chiram. Pari mag nám haigjā Cristo gaaimua maach k'odk'a t'ɻnám k'ɻɻn däita maadëu h̄rcha hajap'a haju haai nám.

*Pabloou hābmiecha hōor wawimamua salud
deep̄itarr*

11 Keena, pāadē hoobat: Ya hōp̄yaagpaawai māch juadamaucha pārag māg hēsap nem dau dapag p'ā deepāi chirām. **12** Har jāg hajués pārag hamach dēnjo dich k'ak'ua dauchachpi jaau nām k'ānaun, sīi hamach meeun dāi hiekk'ōr haumaaugauta jāg nām, mag hamach jōoin hiita pāapi jaauba naawai Cristo pakuls gaai meerp'ē t'ōtarr gaaimua hamachdēu mā dāi nāmjō hamach hēudee hēk'am hugua. **13** Pari mag nām chan mag dich k'ak'ua dauchachpi jaau nām k'ānaujā hamachdēu ley jaau nām gayam t'umjā hālark'a hauba nāmta mag nām. Mag nāmta hamach garmuan chad pārag hichiita hamau jaau nāmjō haju haai nām hanām, mag hamach hipierr habaawai hamachdēu jaaawiata pāraujā jāg pāach mor dauchach wai nām ha hiek'aag. **14** Pari mua chan mag ham dēnjo māch t'ōba, maach Pör Jesucristo chi pakuls gaai dau hap'ān harrrta t'ō hiek'aajem. ¿K'ant'ee mua māchdēupai māch t'ōbaadēju? Mag māch kōit pakuls gaai Cristo t'ōtarr haawaita hīs chan warr māchdēu nem waaujerrjā tag k'īrjuba, magām nem waumaaugau warag chi meemjöta chirām; hajapcharan magām nem chan mā hat'ee chuk'umjöta t'ānām, ya jūrr Cristo dāita chiraawai. **15** Mā naan par hamach k'ak'ua dauchachpi jaau t'ānaaju. Mag naab pari maachin dauchach chuk'u t'ānām k'ān dāi hagdaujöpai nām Hēwandam dau na. Magarrau māch paarmuajā dāi balee sim ha chirāmān, Cristo hiek hāk'a nām gaaimua deeu t'aabatarrjō hi dēnk'a nāmān chad chadcha balee sim ha chirām. **16** Pāar t'um mag Cristo dēnk'anāa hichdēu jaaumam hipierraas wēnārrām k'ān kōitta muan

jëeu chiram, k'õinaa hich jäg pääch heeg hoopaar hamk'ir. Maimua hïchab t'um tagam k'lanjä chadcha Hëwandam chaalink'a t'anam kõitjä mua jëeu chiraajem.

¹⁷ Keena, mΛ hajim mua päärag jaaum hig chirarr. Mligmua hatag chan ni hãbmuajä tag mΛchig mag dich k'ak'ua dauchachpi jaau nΛm hiek hig-pimap'a chiram. Magam dauchachta higju k'ääai, Cristo hiek jaau chitam gaaimua hõrau mΛ pärnaa wΛ wai nΛmuu pedp'ëmarpta mΛch mor gaai chadcha dauchachjö wai chitam. Jägäm hoo nΛm gaaimuata hõrau k'ap'Λ haju haai nΛm, mΛ chadcha hi chogk'a chitam.

¹⁸ Hermanonaan, magdampai hajim mua päärag jaaum hig chirarr. Muan pääar kõit jëeu k'itaajem, maach Pör Jesucristoouta hich jäg pääch häu wai nΛrramk'ir. Hayoo keena,

Pablo

Hēwandam Hiek New Testament in Woun Meu

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Woun Meu

Dialect: standard spelling

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Woun Meu

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
f93ebb7a-0e54-5698-b564-14e525ed9c9f